

*Jaarverslag 2023
korenmolen Windlust
Westmaas*

Foto omslag: Aukje van Oeveren.

Jaarverslag 2022 korenmolen Windlust te Westmaas

Voorwoord

In meerdere opzichten was 2022 een bewogen jaar. Niet alleen voor onze molen maar ook omdat in de rest van de wereld op vele plaatsen spanningen hoog opgelopen zijn en het uitzicht op oplossingen zich vooralsnog niet voordoen.

Het jaar begon voor onze molen als in een dikke mist (zie foto omslag). In de eerste plaats al wegens de “lock down” in verband met de heersende Covid. Kort daarop bleek de mist niet te kunnen optrekken door de ontdekking van vele vermoeiingsscheurtjes in de roeden, wellicht ten gevolge van constructie/las fouten. Een jaar waarin we vanaf eind maart niet meer met het gevluht gedraaid of gemalen hebben. Dit betekende in ieder geval niet dat het een jaar is geweest waarin de vrijwilligers van onze molen eens “lekker niets konden doen”. Ondanks alle pech hebben we ervoor gezorgd dat onze meelverkoop gewoon door kon gaan. Daarnaast is veel tijd besteed aan de crowdfunding t.b.v. de nieuwe roeden, het afhebben van het gevluht en de restauratie van het elektrisch aangedreven koppel maalstenen. Mede dankzij deze crowdfunding is de mist weer opgetrokken en konden we het laatste kwartaal de toekomst van onze molen weer met een heldere blik tegemoet zien.

Naast al deze voor ons ongebruikelijke activiteiten zijn de “gebruikelijke ” evenementen gelukkig gewoon door kunnen gaan.

In het hiernavolgende wordt in een kort overzicht aangegeven hoe het afgelopen jaar verlopen is. Heel veel leesplezier toegewenst.

De vrijwilligers van Windlust.

Het “Dream-team” van Windlust

Op onze molen hebben we een vast team van vrijwilligers die het mogelijk maakt de molen te laten draaien, met de molen te malen, het geproduceerde meel en bloem in zakjes te doen en vervolgens te verkopen. Daarnaast is dit team ook bezig om het klein onderhoud in de molen bij te houden.

Alle mensen uit het team delen hun passie voor “hun” molen en hebben in de loop van de tijd een erg goede band met elkaar opgebouwd waarbij onderling veel overleg gepleegd wordt. Een van de fijne dingen is dat niemand te beroerd is om elkaar te helpen om iets op de molen te doen, ook al is dit buiten de tijd dat men “normaal” op de molen zou

Het "Dreamteam" van Windlust. Van links naar rechts: Gerrit, zijn. Naast deze ploeg van Henk, Bob, Jeanette, Frans en Ab.

vaste vrijwilligers moeten we de “achterban” natuurlijk niet vergeten die vaak hele zaterdagen alleen moeten rond brengen. Zonder hun positieve instelling zouden we niet over dit “dreamteam” kunnen beschikken.

Ons vaste team van vrijwilligers bestond in 2022 uit 5 personen, te weten:

Gerrit de Bruin: na in het verleden ook op onze molen opgeleid te zijn is Gerrit al geruime tijd één zaterdag in de maand een van de vaste molenaars op onze molen;

Bob van der Hee: onze dorpsgenoot die tot 22 september leerling molenaar op onze molen was, waarna hij als geslaagd molenaar zijn activiteiten op onze molen heeft voortgezet en per 1 november het nieuwe aanspreekpunt voor het bestuur is:

Henk Kalse: sinds 2012 vrijwilliger van het “eerste uur” en toen al regelmatig aanwezig als er met de molen gedraaid en gemalen werd. Henk komt stevast elke zaterdagmiddag om te kijken of er nog klusjes te doen zijn, en daar zitten we natuurlijk nooit verlegen om.

Naast de klusjes is Henk een uitstekende rondleider;

Jeanette van Leenen, leerling molenaar en van plan om t.z.t. op de molen in haar geboortedorp Goudswaard te gaan draaien;

Ab Mulder: tot 1 november 1^e molenaar waarna hij na zo’n 12 jaar het stokje aan Bob van der Hee heeft overgegeven;

Frans de Nooij: is wat later dan Henk bij ons “Dream team” gekomen en evenals Henk stort hij zich op de klusjes die er zoal gedaan moeten worden. Daarnaast is Frans onze “controller” daar hij elke maand de in- en uitgaven van de “Vriendenrekening” naloopt. Het programma van het tabellarisch-kasboek is eveneens geheel door Frans ontwikkeld en werkt uitstekend.

Helaas heeft Danny begin 2022 de opleiding verlaten. We hebben qua klusjes en handigheid veel aan Danny gehad en hij heeft heel veel van molens opgestoken. We vinden het nog steeds jammer dat hij gestopt is.

Covid

Door de Covid konden in de voorgaande jaren een aantal activiteiten niet doorgaan. Ook begin 2022 was dit het geval. Zo kon onze traditionele nieuwjaarsbijeenkomst met de Vrienden van de molen op 1 januari 2022 voor de 2e keer niet doorgaan en zijn in die periode de rondleidingen gestaakt. Ook de opleiding van de MIO's liep vertraging op doordat er slechts één MIO tegelijk op de molen toegestaan werd.

Wel is in de "lock down-periode", met het nodige afstand houden en handen ontsmetten, de verkoop van meel doorgedaan.

MIO's en wisseling van de wacht

In het begin van het jaar waren er drie MIO's op de molen, Bob, Jeanette en Danny. Als reeds vermeld is helaas Danny begin van het jaar gestopt met de opleiding. Bob is op 22 september geslaagd voor zijn landelijk examen. Bob heeft op verzoek en voorspraak per 1 november het stokje als contactpersoon met het bestuur van Ab overgenomen. Ab blijft gewoon molenaar als altijd, met dit verschil dat hij geen contactpersoon meer is tussen de molen en het bestuur. In de komende tijd zal Ab successievelijk bijkomende werkzaamheden aan Bob overdragen. Jeanette zit nog midden in de opleiding, maar het helpt natuurlijk niet echt mee als je wegens de problemen met de roeden (zie later in dit verslag) niet met de molen kan draaien. Af en toe werd er daarom uitgeweken naar een andere molen en bestonden de lessen voornamelijk uit het opschroeven van de theoretische kennis van de constructie, benamingen, de werking van molens en uiteraard "het weer".

Roeden met vele vermoeiingsscheurtjes

Naar aanleiding van gebeurtenissen met roedebreuk en metingen bij andere molens in ons land werd, ondanks dat onze roeden nog maar 13 jaar oud waren, door het stichtingsbestuur besloten om ook de lassen in de roeden van onze molen na te laten kijken. Op 22 maart was het zover en werden in een aantal belangrijke lassen door de RTD "vele vermoeiingsscheurtjes" geconstateerd. Wellicht zijn deze scheurtjes (mede) ontstaan door een constructiefout en/of inferieur laswerk. Normaal gesproken moeten goed gelaste roeden zo'n 30 tot 50 jaar mee kunnen. Dit betekende dat deze boodschap wel heel onverwacht en hard aankwam. Zowel door de molenaar als door de stichting is direct besloten om niet verder te draaien tot dat er een goede oplossing voorhanden was. Al snel bleek de enige goede (en kostbare) oplossing: nieuwe roeden te zijn.

Vanuit de molen werd al op 12 april een crowdfundingactie op touw gezet waarbij de reacties in een woord overweldigend waren. Er werd ruim gedoneerd via een opgegeven rekeningnummer of een QR-code. Een enkel bedrijf liet zich niet onbetaamt en doneerde een bedrag (> € 2000,-) waardoor het desgewenst als "Hoofdsponsor" vermeld werd op het sponsorbord bij de molen.

Maar ook geheel uit eigen initiatief genomen fantastische acties bleken ineens op te doemen. Zo werd bij pedicure "Het voetenparadijs" een spaarvarken neergezet, brachten "molenpotjes" bij verschillende winkels geld op, werd op

Het sponsorbord bij de koningsdag op het kerkplein een fors bedrag gedoneerd, leverde molen. enkele verjaardagsfeestjes een aanzienlijk bedrag op en leverde de knottersgroep "De Krasse Knarren" een bedrag op tijdens eten van erwtensoep op de molen.

Grotere spontaan genomen acties waren zeer indrukwekkend. Zo hadden beide basisscholen, de OBS “De Vlashoek” en de CBS “De Weerklank” besloten om op 2 november gezamenlijk (!) een sponsorloop voor de molen te organiseren. Dit op zich al unieke samenwerkingsgebeuren bracht alleen al € 5755, op, een ongekende prestatie waarmee beide scholen hoofdsponsor werden. Alle kinderen kregen na afloop limonade en een heerlijk Noors wafeltje, uiteraard gebakken van het meel van onze molen.

Tijdens deze unieke sponsorloop was er heel veel belangstelling een aanmoediging van ouders, grootouders, vrienden en kennissen van de rennende leerlingen.

Ook kwam er ineens spontaan een “Kinderkledingbeurs” van de grond welke € 474,- voor de molen opleverde. Stuk voor stuk fantastische acties!

Over de afgelopen 12 jaar hebben vele “Vrienden van Windlust” een jaarlijkse donatie gedaan met welk geld er veel verdwenen zaken uit de molen zijn terug gerestaureerd. Ook deze “Vriendenpot” wordt uiteraard ingezet voor de aanschaf van nieuwe roeden. Dankzij vele donaties, de acties door dorpsgenoten en Vrienden van Windlust kan alleen al vanuit de molen een bedrag van rond de € 42.000,- bijgedragen worden. De stand van zaken rond de crowdfundingactie kon op de “roedethermometer” bij de molen afgelezen worden. Eind december kregen we het bericht dat dit bedrag, samen met de door de Stichting aangevraagde en toegekende subsidies, alsmede een bijdrage door de gemeente HW alsook veel zelf werkzaamheid, genoeg is om de financiën rond te krijgen. Een geweldig bericht!!

De nieuwe roeden konden dankzij de vele vroege donaties relatief snel besteld worden en zijn eind december al geleverd. Vrijwilligers van onze molen hebben het houtwerk van de wieken gedemonteerd (afhebben) wat weer een behoorlijke besparing op de kosten op moet leveren. Al het houtwerk is met eigen middelen naar de molenmaker, de “Restauratie Werkplaats Schiedam”, vervoerd en zal, na schoonmaken en in de lijnolie zetten, zo veel als mogelijk hergebruikt worden. Vrijwilligers van Windlust zullen, onder leiding van de molenmaker, zo veel als mogelijk zelf de nieuwe roeden weer gaan ophebben.

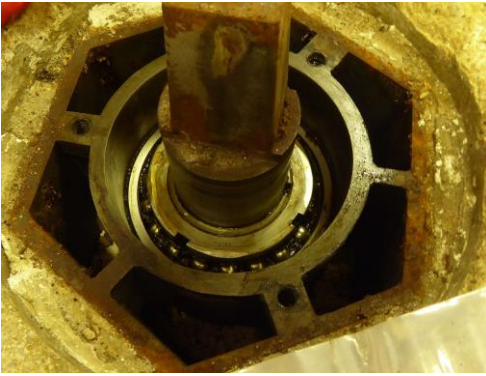
Malen met onze molen

Het “op de wind malen” met onze molen was gezien het roedeprobleem na 22 maart niet meer mogelijk. Gelukkig staat er op de begane grond nog een elektrisch aangedreven koppel maalstenen, waar overigens de afgelopen 12 jaar niet of nauwelijks naar omgekeken is. Met behulp van de molenmaker, de Restauratiewerkplaats Schiedam, werd deze maalstoel weer gangbaar gemaakt zodat we maar korte tijd niet in staat waren om zelf onze tarwe te malen. Rob Batenburg, de voormalige bedrijfsleider van de molenmakerij, was bereid om geheel “om niet” het scherpstel van de

Reparatie aan de maalstoel.

maalstenen bij te werken (te billen) waar we natuurlijk heel erg blij van werden. Andere problemen bij de restauratie van dit koppel maalstenen waren de schakelwals (z.g.n. ster driehoek- schakeling), de uitlijning en een uitgelopen kogellager.

De kosten van de molenmaker zijn hierbij bekostigd uit de donaties van de Vrienden van Windlust. Het is gewoon geweldig dat voor dergelijke werkzaamheden er een “Vriendenpot” is waaruit dit soort zaken betaald kan worden. In de tussentijd waren onze collega’s van de korenmolens De lelie in Puttershoek en Molencomplex Goidschalxoord zo bereidwillig om elk een batch van 300 kg Zeeuwse Vlegel voor ons te malen zodat we geen “nee” hoefden te verkopen aan onze vaste klanten. Het gerestaureerde maalkoppel geeft een mooie kwaliteit

Het defecte kogellager

meel en een en ander wordt nu nog verder aangepast zodat we ook dit koppel maalstenen regelmatig zonder problemen kunnen gaan gebruiken.

Havervlokken

De reeds geïnstalleerde “pletter” was eigenlijk voor 2022 nog niet echt in gebruik. Begin 2022 is begonnen om hiermee haver te pletten tot “havervlokken”. Dit product kan voor diverse doeleinden gebruikt worden als het maken van havermout en is lekker om ‘s-morgens in de yoghurt te doen. De afzet is nog niet optimaal, wellicht moet het product bij ons nog ontdekt worden.

Egyptische graanmaalster

Op de eerste zolder van onze molen staat een glazen piramide waarin voor educatie diverse soorten molentjes staan opgesteld. Deze molentjes zijn indertijd een actie geweest van de fa. Blokker en staan daarom bekend als de “Bloktermolentjes”. Om nu ook het malen te laten zien zoals dat omstreeks 2500 v. C. plaatsvond heeft een oud collega van Ab, Andy Joosse genaamd, een werkelijk perfecte kopie gemaakt van een eeuwenoud beeldje waarbij een Egyptische vrouw (!!) op haar knieën met de hand graan aan het malen is met behulp van een maalsteen. Dit was dagelijks werk voor de vrouw die gezien het kleine zakje koren dat voor haar knieën ligt zij slechte een dagelijkse benodigde hoeveelheid graan

Egyptische graanmaalster.

maalde. Het originele beeldje dat uit de 6^e Dynastie komt is 27 cm hoog en staat in het museum in Kairo. Met dank aan Andy Joosse die dit beeldje geheel belangeloos voor onze molen heeft gemaakt.

Verlichting

Zowel de binnenverlichting als de buitenverlichting van onze molen is vervangen door Ledverlichting. Met name de buitenarmaturen bleken na zo’n 13 jaar behoorlijk door weer en wind aangetast te zijn. Ook het materiaal van het binnenwerk van deze armaturen bleek erg verhard en/of al deels gebroken te zijn waarbij ook diverse schroeiplekken te zien waren. In plaats van 8 armaturen voor de buitenverlichting wordt onze molen nu met slechts 4 LED lampen verlicht wat een besparing op de elektriciteitsrekening moet opleveren. Het vervangen van de buitenarmaturen

en het vervangen van de TL-buizen voor de binnenverlichting is in eigen beheer uitgevoerd en bekostigd uit de donaties van de Vrienden van Windlust.

Nieuwbouw naast de molen

In 2022 zijn de woningen naast de molen gesloopt. De huidige situatie is vergelijkbaar met die van voor 1950. De nieuw te bouwen huizen zullen in hoogte voldoen aan de “Molenbiotoopregelgeving” zoals die in het bestemmingsplan is opgenomen. De oorspronkelijke hoogte was wat te hoog ingepland, maar de destijds ingediende twee zienswijzen zouden in een juiste hoogte moeten resulteren. Er is vanuit de molen overleg geweest met de projectleider waarbij de hoogte eveneens ter sprake is gebracht. Ook zijn in dit overleg de hei-werkzaamheden ter sprake gebracht, welke uiteraard geen schade aan omliggende gebouwen mag veroorzaken. Het plan is om naast een z.g.n. “nulmeting” ook met speciale trillingsmeetapparatuur de gevolgen van de hei-werkzaamheden nauwlettend te volgen.

De onderstaande twee foto's zouden door kunnen gaan onder het motto van: “Zoek de zeven verschillen en kleur de plaatjes”.

Onze molen voor 1930.

Onze molen 2022.

Overige activiteiten in- en om de molen

Na de Covid periode werden weer verschillende activiteiten in- en rond de molen georganiseerd.

- Zo was er op 11 juni de poppenkastvoorstelling “Jan Klaasen en de molen” welk stuk speciaal voor onze molen werd geschreven. Helaas was de opkomst bedroevend, temeer omdat de poppenkastspeelster, Marina Molenaar, helemaal uit Tholen moest komen.
- Verder zijn er in samenwerking met Jan de Koning van “De Oude Bakkersschuur” te Maasdam, weer diverse (7) broodbakworkshops georganiseerd welke duidelijk meer belangstelling genoten.
- Op 2^e Paasdag, evenals op de Hoeksche Waardsche Molendag in oktober, werd de tarwe geheel in stijl met een zeilende tjalk vanuit Zeeland in Puttershoek aangevoerd waarna het per paard en wagen of met een oude DAF-truck bij de molen werd afgeleverd. Met name de aanvoer op 2^e Paasdag in Puttershoek was een geweldige belevenis, geheel in stijl met klederdracht en met heel veel belangstelling langs de kade waarbij je je weer geheel in vroegere tijden waande. Een prachtig initiatief van collega molenaar Jesse in ‘t Veld van korenmolen De Lelie in Puttershoek en een gemiste kans voor wie er niet bij was.

Broodbakworkshop.

- Het traditionele “gratis broodje” dat dit jaar, wederom geheel belangeloos door onze eigen warme bakker “Ron’s Bakkerij” werd gebakken van het door ons geproduceerde meel van Zeeuwse Vlegel, kon dit jaar tijdens de Winterfair van By The Neighbours afgehaald worden. Deze activiteit leidde eveneens 13 nieuwe Vrienden van Windlust op
- Dan was er in 2022 voor onze goedheiligman weer eindelijk gelegenheid om weer op onze molen zijn domicilie in te richten.
- Er werd een Kvern aangeschaft waarmee kinderen met de hand tarwe tot volkorenmeel kunnen malen. Er is van afvalhout van oude stellingplanken een prachtige maalstoel gemaakt.

*Handmaals
toel.*

Aantal Vrienden van Windlust

De teller van het aantal Vrienden van Windlust stond eind december 2022 op 390, een toename van 38 (zo’n 10%) over 2021. Het geeft, evenals de enthousiaste reacties op de crowdfunding voor de nieuwe roeden, weer eens aan hoe belangrijk onze molen als werkend cultureel erfgoed gevonden wordt. We kijken uit naar de 400ste Vriend van Windlust die we uiteraard wel even in het zonnetje zullen zetten.

Aantal bezoekers

Het aantal bezoekers (ruim 400) was in 2022 nog relatief hoog gezien de Covid alsmede het feit dat de molen na 22 maart niet meer kon draaien. De grootste groepen werden gevormd door “De Lodewijck van Praetgroep” (28) uit Mijnsheerenland en de knotters van “De Krasse Knarren” (20). Ook de evenementen als Tour Langs De Boer, de Nationale- en regionale “Molendag Hoeksche Waard” alsmede Sinterklaas hebben in behoorlijke mate bijgedragen aan dit relatief hoge aantal bezoekers.

Molen in de rouw

Als blijk van medeleven aan de nabestaanden is onze molen, evenals de overige molens in de Hoeksche Waard, vrijwel direct “in de rouw” gezet na het verschrikkelijke ongeval op de Zuidzijde op 27 augustus waarbij 7 dodelijke slachtoffers te betreuren waren. De rouwstand werd tot aan de herdenkingsbijeenkomst op 7 september gehandhaafd. Het gemeentebestuur heeft via de stichting alle molenaars hiervoor bedankt.

Financieel overzicht

De gezonde financiële situatie van onze molen samen met het resultaat van de crowdfundingactie heeft er aan bijdragen dat de nieuwe roeden op een relatief vroeg tijdstip besteld konden worden. Op dit moment kampen vele molens in Nederland met dit probleem (er wordt zelfs gesproken over 50%) zodat het achter in de rij aansluiten om nieuwe roeden te laten maken nu gauw 5 jaar tijd kost. Gelukkig is dat bij ons niet het geval en hopen we net binnen een jaar weer te kunnen draaien en malen.

Het onderstaande overzicht is een voorlopige samenvatting van de voornaamste in- en uitgaven over 2022. Als een en ander ook door de penningmeester van de Stichting voor akkoord verklaard is zal dit in de nieuwsbrief vermeld worden. Aan degene die inzicht in alle in- en uitgaven zou willen hebben kan desgewenst een totaal overzicht over 2022 opgestuurd worden.

Financieel Overzicht 2022			
Inkomsten			Uitgaven
Saldo Bank Alg. Midd. per 1 januari 2022	13750,76	Klein onderhoud + kleine aanschaffingen	2501,42
Saldo Kas per 1 januari 2022	10,00	Uitgaven voor rekening SMB	129,00
Saldo Draaipremie per 1 januari 2022	2462,41	Uitgaven molenpot	447,39
Saldo SMB per 1 januari 2022	15,78	Regulateur	
Saldo Molenpot per 1 januari 2022	337,45	Uitgaven Roedenpot	13582,15
Donaties	3925,00	Uitgaven t.b.v meelverk. (tarwe, zakjes, etc)	2153,23
Extra inkomsten vanuit SMB		Besteding draaipremie	
Molenpot	225,56	3-luik expositie	
Opbrengst Verkoop meel	3252,70	2de Steenkoppel	20,00
Draaipremie		Onderhoud molen- biotoop	
Donatie Molen- biotoop		Diversen	183,00
Inkomsten ivm nieuwe roeden	26864,88	Onkosten Rabobank	349,90
Diversen	10,00	Saldo Roedenpot	13282,73
		Saldo Draaipremie	2462,41
		Saldo SMB	-113,22
		Saldo Molenpot	115,62
		Saldo Bank Alg. midd.	15382,51
		Positief Saldo Bank	31130,05
		Positief Saldo Kas	358,40

Overzicht jaarlijkse prestaties Windlust

Jaar	Aantal omw.	Gemalen tarwe (kg)	Aantal bezoekers
2011	124.302		380
2012	129.320	50	1000
2013	198.157	600	800
2014	139.098	1097	660
2015	127.953	1050	1110
2016	134.609	1250	779
2017	125.823	780	689
2018	138.612	1000	1007
2019	121.503	850	855
2020	151.274	1350	119
2021	149.735	830	121
2022	40.813	1160*	404

* Waarvan 650 kg met het elektrisch aangedreven maalkoppel. Dit is exclusief de totaal 700 kg tarwe die voor ons door De Lelie en Molencomplex Goidschalxoord werd gemalen.